वयं वा द्वादशाब्दानि युष्माभिर्द्यूतनिर्जिताः । प्रविशेम महारण्यं रौरवाजिनवाससः । २५००
त्रयोदशञ्च सजने अज्ञाताः परिवत्सरं । ज्ञाताश्च पुनरन्यानि वने वर्षाणि द्वादश ।
अस्माभिर्निर्जिता यूयं वने द्वादशवत्सरान् । वसध्वं कृष्णया सार्द्धमजिनैः प्रतिवासिताः ।
त्रयोदशे च निर्वृत्ते पुनरेव यथोचितं । स्वराज्यं प्रतिपत्तव्यमितरैरथवेतरैः ।
अनेन व्यवसायेन सहास्माभिर्युधिष्ठिर । अक्षानुप्ता पुनर्द्यूतमेहि दीव्यस्व भारत ।
अथ सभ्याः सभामध्ये समुच्छ्रितकरास्तदा । ऊचुरुद्विग्नमनसः संवेगात् सर्व्व एव हि । २५०५
॥ सभ्या ऊचुः ॥ अहो धिग्बान्धवा नैनं बोधयन्ति महद्भयं । बुद्ध्या बुद्धेन्नवाबुद्धेदयं वै भरतर्षभ ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ जनप्रवादान् सुबहून् शृण्वन्नपि नराधिपः । ह्रिया च धर्म्मसंयोगात् पार्थो द्यूतमियात्पुनः ।
जानन्नपि महाबुद्धिः पुनर्द्यूतमवर्त्तयत् । अप्यासन्नो विनाशः स्यात् कुरूणामिति चिन्तयन् ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कथं वै मद्विधो राजा स्वधर्म्ममनुपालयन् । आहूतो विनिवर्त्तेत दीव्यामि शकुने त्वया ।
॥ शकुनिरुवाच ॥ गवाश्वं बहुधेनूकमपर्य्यन्तमजाविकं । गजाः कोषो हिरण्यञ्च दासीदासाश्च सर्व्वशः । २५१०
एष नो ग्रह एवैको वनवासाय पाण्डवाः । यूयं वयं वा विजिता वसेम वनमाश्रिताः ।
त्रयोदशञ्च वै वर्षमज्ञाताः सजने तथा । अनेन व्यवसायेन दीव्याम पुरुषर्षभाः ।
समुत्क्षेपेण चैकेन वनवासाय भारत । प्रतिजग्राह तं पार्थो ग्रहं जग्राह सौबलः । जितमित्येव शकुनिर्युधिष्ठिरमभाषत ।
इति श्रीमहाभारते सभापर्व्वणि अनुद्यूतपर्व्वणि पुनर्युधिष्ठिरपराजये चतुःसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७४ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः पराजिताः पार्था वनवासाय दीक्षिताः । अजिनान्युत्तरीयाणि जग्रहुश्च यथाक्रमं ।
अजिनैः संवृतान् दृष्ट्वा हृतराज्यानरिन्दमान् । प्रस्थितान् वनवासाय ततो दुःशासनोऽब्रवीत् । २५१५
प्रवृत्तं धार्त्तराष्ट्रस्य चक्रं राज्ञो महात्मनः । पराजिताः पाण्डवेया विपत्तिं परमां गताः ।
अद्य देवाः संप्रयाताः समैर्व्वर्त्मभिरस्खलैः । गुणज्येष्ठास्तथा ज्येष्ठा भूयांसो यद्वयं परैः ।
नरकं पातिताः पार्था दीर्घकालमनन्तकं । सुखाच्च हीना राज्याच्च विनष्टाः शाश्वतीः समाः ।
धनेन मत्ता ये ते स्म धार्त्तराष्ट्रान् प्रहासिषुः । ते निर्जिता हृतधना वनमेष्यन्ति पाण्डवाः ।
चित्रान् सन्नाहानवमुञ्चन्तु चैषां वासांसि दिव्यानि च भानुमन्ति । विवासयन्तो रुरुचर्म्माणि सर्व्वे यथा ग्रहं सौबलस्याभ्युपेताः । २५२०
न सन्ति लोकेषु पुमांस ईदृशा इत्येव ये भावितबुद्धयः सदा । ज्ञास्यन्ति ते त्वानभिहाय पाण्डवा विपर्य्यये षण्डतिला इवा फलाः ।
इदं हि वासो यदि वेदृशानां मनस्विनां रौरवमाहवेषु । अदीक्षितानामजिनानियद्दद्दलीयसां पश्यत पाण्डवानां ।
महाप्राज्ञः सौमकिर्य्यज्ञसेनः कन्यां पाञ्चालीं पाण्डवेभ्यः प्रदाय । अकार्षीद्वै सुकृतं नेह किञ्चित् क्लीवाः पार्थाः पतयो याज्ञसेन्याः ।
सूक्ष्मप्रावारानजिनोत्तरीयान् दृष्ट्वाऽरण्ये निर्धनानप्रतिष्ठान् । कां त्वं प्रीतिं लप्स्यसे याज्ञसेनि पतिं वृणीष्वेहयमन्यमिच्छसि ।
एते हि सर्व्वे कुरवः समेताः शान्ता दान्ताः सुहृदिणोपपन्नाः । एषां वृणीष्वैकतमं पतित्वे न त्वां नयेत् कालविपर्य्ययोऽयं । २५२५